

ADVIES

2012-021

Klacht vertrouwensgesprekken leerling zonder vooraf toestemming en met mogelijk therapeutisch karakter

Leerkracht voert acht vertrouwensgesprekken met leerling. Volgens klager onterecht zonder zijn toestemming.

De Commissie is niet van mening dat aan klager vooraf toestemming gevraagd had moeten worden voor gesprekken met de vertrouwensjuf. Aan het doel van vertrouwensgesprekken wordt in dat geval dan namelijk voorbijgegaan. Het aantal gesprekken is aanleiding om een therapeutische lading niet uit te sluiten. De leerkracht had moeten overleggen met ouders en zonodig moeten doorverwijzen naar een professionele hulpverlener.

De Commissie acht de klacht deels gegrond, deels ongegrond.

I. Verloop van de klachtenprocedure

- i. Klager heeft op 1 november 2011 een klacht ingediend (ontvangen op 8 november 2011) bij de Landelijke Klachtencommissie Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en BBVE (verder te noemen: de Commissie). De klacht is gericht tegen de leerkracht mevrouw K. en de heer O. directeur van de school.
- ii. Klager heeft op 27 december 2011 nog een aanvullend schrijven ingestuurd.
- iii. De Commissie heeft het bevoegd gezag en CBS De Wegwijzer, verzocht te reageren op het gestelde in de klachtbrief.
- iv. Het bevoegd gezag heeft een reactie gegeven op de klacht bij schrijven van 2 december 2011. De heer Verhaart heeft namens het bevoegd gezag op 6 februari 2012 een aanvullende reactie gegeven.
- v. Op 28 februari 2012 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te Rotterdam. Klager is in persoon verschenen. Tevens zijn verschenen mevrouw K. en de heer O. De heer L. en J. zijn namens het bevoegd gezag verschenen. De heer mr. C.J. Verhaart heeft het bevoegd gezag vertegenwoordigd.

II. Standpunt van klager

Uit hetgeen schriftelijk en op de hoorzitting naar voren is gebracht, leidt de Commissie de navolgende klacht af:

Mevrouw K. is als vertrouwensjuf begin 2011 met zijn zoon E.–destijds 10 jaar oud– gesprekken aangegaan over zijn beleving van de scheiding van klager en zijn ex-partner. De gesprekken hebben kennelijk plaatsgevonden op verzoek van zijn ex-partner maar zonder de toestemming van klager. Volgens klager was er expliciete toestemming nodig van beide ouders alvorens met deze gesprekken van start te gaan. Zowel mevrouw K. als de heer O. hebben de gelegenheid gehad om hem in kennis te stellen doch hebben dit niet gedaan. De heer O. heeft ook niet ingegrepen en heeft de situatie laten bestaan. De vertrouwensjuf heeft ongeveer zeven keer gesproken met zijn zoon. Hiertoe was geen acute noodzaak. Volgens klager is deze frequentie niet meer op te vatten als een hart onder de riem steken, maar het onbevoegd psychologisch interveniëren op een wijze die op geen enkele manier toetsbaar is. Klager wil de gespreksverslagen inzien welke de vertrouwensjuf heeft gemaakt. Klager heeft in zijn aanvullend schrijven aangegeven dat hij geen gebruik wenst te maken van het aanbod van het bevoegd gezag om in gesprek te gaan.

III. Standpunt van het bevoegd gezag

Het bevoegd gezag heeft aangegeven dat de directeur het bevoegd gezag heeft ingelicht over de klacht en dat hij heeft aangegeven het niet eens te zijn met de zienswijze van klager. De directeur heeft getracht om in gesprek te gaan met klager, maar deze was hiertoe niet bereid en wilde alles formeel/schriftelijk afhandelen.

Volgens het bevoegd gezag is er geen sprake van onbevoegd psychologische hulp. Het zijn gesprekken die de vertrouwenspersoon voert met kinderen op basis van vrijwilligheid en die kinderen ruimte biedt om te praten over wat hen bezig houdt. Het betreft geen psychologische hulp en het bevoegd gezag heeft de overtuiging dat de vertrouwenspersoon integer en zorgvuldig heeft gehandeld. Het bevoegd gezag stelt zich tevens op het standpunt dat het structureel voeren van gesprekken met het doel kinderen te helpen bij het verwerken van problemen niet past binnen de doelstelling van de basisschool. Het bevoegd gezag heeft de school opdracht gegeven om deze ondersteuning te beëindigen.

In het aanvullend schrijven d.d. 6 februari 2012 is aangevoerd dat het bestuur toch wel iets te ongenueanceerd stelling heeft ingenomen voor wat betreft het stoppen van de sessies. Hiermee heeft het bestuur alleen maar willen zeggen dat de sessies met een mogelijk pseudotherapeutisch karakter voor deze plaatsvonden, moesten stoppen.

Mevrouw K. heeft de professionele grenzen van haar mogelijkheden volledig in acht genomen. De klacht dat beide ouders voor een gesprek van hun kind met mevrouw K. vooraf toestemming zouden moeten geven is onmogelijk. Dit zou volledig voorbijgaan aan het ongedwongen en spontane karakter waarin de contacten tussen een lesgevende en een leerling plaatsvinden.

De heer O. en mevrouw K. hebben samen nog een reactie geschreven bij brief van 31 januari 2012. Zij geven aan dat de functie van vertrouwenspersoon een inhoudsloze functie betreft op papier. Het gesprek kan plaatsvinden op verzoek of initiatief van het kind, ouder(s), leerkracht of de vertrouwenspersoon. Het is altijd op vrijwillige basis. De inhoud van de gesprekken varieert sterk. De gesprekken hebben uitsluitend betrekking op beleving, ervaring en emoties van het kind. Dat was ook het geval in de gesprekken met E.. Er is bij deze gesprekken op geen enkele wijze sprake geweest van professionele hulpverlening of therapie. De suggestie dat er in de gesprekken met E. sprake is geweest van “ordinair uithoren” of “ongebreidelde nieuwsgierigheid” wijzen ze met klem van de hand.

IV. Overwegingen van de Commissie

Ten aanzien van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

Uit de stukken volgt dat de klager geen gebruik wilde maken van het aanbod van het bevoegd gezag om samen in gesprek te gaan. Klager acht dit een gepasseerd station en een zinloze onderneming.

De Commissie merkt op dat een van de uitgangspunten van de klachtenregeling is dat klachten zoveel mogelijk in overleg tussen ouders, leerkrachten, directie en bestuur worden afgehandeld. De Commissie betreurt het dat klager geen gebruik heeft gemaakt van het aanbod van het bevoegd gezag.

Volgens klager hadden hij en zijn ex-vrouw beiden toestemming moeten geven voor de gesprekken die hebben plaatsgevonden met mevrouw K. De Commissie kan zich vinden in het standpunt van het bevoegd gezag dat dit onmogelijk is. Indien vooraf toestemming gevraagd dient te worden aan de ouders dan gaat dit geheel voorbij aan de doelstelling van een gesprek met de vertrouwensjuf. Dit soort gesprekken - met de daartoe aangestelde leerkracht - vindt immers plaats op een laagdrempelig niveau zodat een leerling zich niet belemmerd voelt om aan te kloppen. Op deze wijze kan kindermishandeling gesignaleerd worden, maar kunnen uiteraard ook kleinere problemen besproken worden.

Contact met de vertrouwensjuf kan ook plaatsvinden op initiatief van een ouder of leerkracht. In het onderhavige geval heeft de ex-vrouw van klager een gesprek aangevraagd. Tijdens de hoorzitting heeft mevrouw K. aangegeven dat ook de leerkracht heeft aangegeven dat E. in die periode niet lekker in zijn vel zat. Mevrouw K. is toen van start gegaan met de gesprekken.

De Commissie is van oordeel dat een dergelijk contact nog gerekend kan worden tot de primair onderwijskundige activiteiten en dat de school er vanuit heeft mogen gaan dat impliciete toestemming voorlag van de ouders. Inschrijving van een leerling op een school houdt namelijk in dat er voor alle reguliere contacten tussen leerkrachten en leerlingen toestemming mag worden verondersteld. Indien een dergelijk contact altijd voorafgegaan zou moeten worden door expliciete toestemming van beide ouders, zou dit ook de doelstelling van het opsporen van eventuele gevallen van kindermishandeling teveel belemmeren.

Inschakeling van het schoolmaatschappelijk werk vereist wel toestemming van beide ouders, doch dat is in deze zaak niet aan de orde gekomen.

De Commissie acht de klacht van klager - over het feit dat aan hem vooraf toestemming gevraagd had moeten worden voor deze gesprekken - ongegrond.

Klager stelt zich verder op het standpunt dat mevrouw K. of de heer O. hem hadden moeten inlichten over deze gesprekken. De Commissie verwijst in dit kader naar de voorgaande overweging. Daarnaast merkt de Commissie op dat in dit geval ook een en ander te wijten is aan de slechte communicatie tussen klager en zijn ex-partner. Dit valt de school niet aan te rekenen.

De Commissie acht de klacht op dit punt ongegrond.

Tijdens de hoorzitting heeft mevrouw K. aangegeven dat er maximaal acht gesprekken hebben plaatsgevonden met E.. Deze gesprekken zouden niet pseudotherapeutisch van aard geweest zijn.

De Commissie onderschrijft het standpunt van de school dat er gelet op de meldingsplicht behoefte kan bestaan aan een laagdrempelige voorziening waar leerlingen met een probleem terecht kunnen. Daarbij dienen wel bepaalde grenzen in acht te worden genomen. Een meldpunt dient primair gericht te zijn op melding en doorverwijzing. De gesprekken dienen in aantal en tijdsduur beperkt te zijn. Het aanbieden van een langduriger traject behoort daar niet toe en kan ook zeker niet zonder de toestemming van beide ouders worden geëntameerd. Vermeden dient te worden dat er een therapeutisch relatie ontstaat tussen de leerling en een van de leerkrachten, alleen al omdat dit voor het kind heel verwarrend kan zijn.

De Commissie kan zich voorstellen dat E. het erg moeilijk heeft gehad in de periode dat zijn ouders nog niet zo lang waren gescheiden en dat het fijn was om hierover te praten met mevrouw K. gedurende 1 a 2 gesprekken. Door een hele reeks gesprekken te voeren met E., is het volgens de Commissie echter niet uitgesloten dat de gesprekken een therapeutische lading hebben gekregen. Hiermee zijn de hierboven aangegeven grenzen overschreden. Het had op de weg van mevrouw K. gelegen om E. in overleg met beide ouders zonodig door te verwijzen naar een professionele hulpverlener. Nu mevrouw K. ter zitting nogmaals heeft verklaard dat er geen verslagen van de gesprekken zijn gemaakt, kunnen deze ook niet aan klager worden verstrekt.

De Commissie merkt in dit kader nog op dat de school er verstandig aan had gedaan om de functie van mevrouw K. anders te benoemen. Mevrouw K. is immers geen vertrouwenspersoon in de zin van de wet.

De Commissie acht de klacht van klager op dit punt gegrond.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie acht de klacht van klager omtrent de frequentie en het aantal van de gesprekken gegrond.

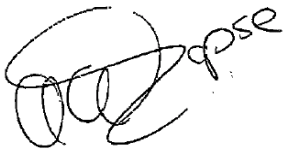
Voor het overige verklaart de Commissie de klacht ongegrond.

VI. Advies

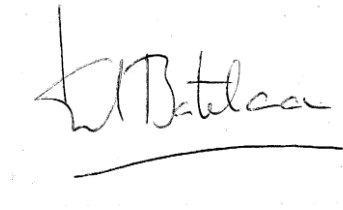
De Commissie adviseert het bevoegd gezag om de functie van mevrouw K. anders te benoemen en in de schoolgids duidelijke informatie over haar rol en positie op te nemen.

Aldus gegeven op 9 mei 2012 door mw mr. E.I. Batelaan-Boomsma, voorzitter, alsmede mw drs. R. ter Veen-Zielhuis en de heer E.M. Schippers, leden in tegenwoordigheid van mr. A.A. Jopse als secretaris.

Secretaris

Handwritten signature of A.A. Jopse, consisting of a stylized cursive script with the letters 'Jopse' clearly visible at the end.

Voorzitter

Handwritten signature of E.I. Batelaan-Boomsma, featuring a large, stylized initial 'E' followed by the name 'Batelaan' in a cursive script, with a horizontal line underneath.